

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU PREVENIREA SEGREGĂRII ȘCOLARE

2021-2025

INTRODUCERE

Educația incluzivă este definită ca "procesul de a se adresa și a răspunde diversității nevoilor tuturor copiilor/tinerilor prin intensificarea participării la procesul de învățare, la împărtășirea ideilor despre culturi și comunități diferite și la reducerea excluziunii din și în educație. Aceasta implică schimbări și modificări în conținut, abordări, structuri și strategii, o viziune comună care acoperă toți copiii/tinerii și convingerea că este responsabilitatea sistemului de a-i educa pe toți".

La baza educației incluzive stă dreptul la educație statuat în Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948): "Orice persoană are dreptul la învățătură. Învățământul trebuie să fie gratuit, cel puțin în ceea ce privește învățământul elementar și general. Învățământul tehnic și profesional trebuie să fie la îndemâna tuturor, iar învățământul superior trebuie să fie de asemenea egal, accesibil tuturor, pe bază de merit. Învățământul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale. El trebuie să promoveze înțelegerea, toleranța, prietenia între toate popoarele și toate grupurile rasiale sau religioase ..."

Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale detaliază dreptul la educație ca obligație a oricărui stat: "Statele părți la prezentul pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la educație. Ele sunt de acord că educația trebuie să urmărească deplina dezvoltare a personalității umane și a simțului demnității sale și să întărească respectarea drepturilor omului și libertăților fundamentale. Pe lângă aceasta, ele sunt de acord că prin educație orice persoană trebuie să devină capabilă de a juca un rol util într-o societate liberă, că educația trebuie să favorizeze înțelegerea, toleranța și prietenia între toate națiunile și toate grupurile rasiale, etnice sau religioase și să încurajeze dezvoltarea activităților Națiunilor Unite pentru menținerea păcii."

O altă prevedere importantă din punctul de vedere al educației incluzive este interzicerea discriminării și egalitatea în fața legii, din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice: "Toate persoanele sunt egale în fața legii și au, fără discriminare, dreptul la o ocrotire egală din partea legii. În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare."

În cazul României, reformarea sistemului educațional și adaptarea lui, conform criteriilor educației incluzive, implementarea programului PHARE Access la educație pentru grupurile dezavantajate. Pe lângă investițiile în infrastructură și formarea profesorilor, acest program a constituit o platformă pentru reformarea sistemului de educație. Astfel, au fost adoptate o serie de reglementări care promovează educația incluzivă[5] și care au fost rezultatul colaborării sistemului educațional cu alți factori interesați: organizații neguvernamentale, organizații internaționale etc.

1. DEFINIREA PROBLEMELOR

Educația este factorul strategic al dezvoltării de perspectivă și privește modelarea multidimensională și anticipativă a factorului uman. Astfel, conceptele de calitate, eficiență, echitate și deschiderea sistemului de educație către alte sisteme (economic, social, cultural etc.) au devenit fundamentale pentru politicile în domeniu (vezi Anexa 1) din România, cu scopul de a oferi tuturor cetățenilor oportunități de a învăța oricând, oriunde și în ce mod alege fiecare.

În ultimii ani, diminuarea abandonului școlar, menținerea cât mai mult a indivizilor în sistemul de educație și adaptarea sistemului de învățământ la cerințele pieței muncii, pentru a evita „producerea” de viitori șomeri, au constituit priorități ale reformei sistemului de educație românesc.

În ceea ce privește accesul egal și echitabil la educație, sunt de relevat următoarele obiective :

1. Asigurarea accesului egal și universal la învățământul obligatoriu;
2. Creșterea șanselor de succes școlar pentru copiii/tinerii din zonele și segmentele sociale defavorizate (mediul rural, copiii/tinerii de etnie roma, cu CES, marginalizați sau în situație de sărăcie severă);
3. Creșterea oportunităților de participare școlară și de formare profesională pentru categoriile defavorizate, asigurarea unei educații de calitate pentru toți;
4. Profesionalizarea absolvenților învățământului obligatoriu, în vederea inserției efective pe piața muncii;
5. Îmbunătățirea și diversificarea formelor de suport pentru persoanele/copiii cu nevoi speciale de educație;
6. Extinderea principiului educației incluzive, prin creșterea participării la învățământul de masă.

În ciuda tuturor problemelor cu care se confruntă sistemul educațional românesc, acesta are un nivel calitativ bun, generând rezultate bune în cadrul competițiilor/concursurilor internaționale la diferite discipline. Cu toate acestea, rezultatele la testele internaționale de tip PISA sau TIMSS nu sunt la fel de bune precum cele de la olimpiadele de matematică, informatică sau științe, spre exemplu. Acest lucru ne conduce la concluzia că, pe de o parte, calitatea predării nu este aceeași pentru toți copiii și, pe de altă parte, sistemul acordă încă mult prea puțină importanță copiilor foarte buni și mai puțină atenție celor cu rezultate slabe. Ceea ce contează, în ultimă instanță este calitatea bună a educației oferite tuturor copiilor, calitate care poate garanta atât succesul masei de elevi, cât și a celor mai talentați dintre aceștia.

În plus, o altă caracteristică este tendința de a cere aceleași performanțe de la toți copiii, fără a înțelege diferențele naturale, firești care există între ei. Multe cadre didactice cred că un copil care înregistrează un eșec școlar este singurul responsabil pentru acest lucru, ca și cum nu ar fi fost capabil să corespundă cerințelor școlii; se consideră, așadar, că este obligația copilului de a se ridica la nivelul cerințelor școlii și de a atinge standardele școlare. Puține cadre didactice înțeleg și acceptă faptul că eșecul unui copil este, de asemenea, și eșecul lor și faptul că, școala este cea care ar trebui să se adapteze la nevoile copilului și nu invers.

Unele cadre didactice sunt capabile și sunt dispuse/dornice să se schimbe și să se îndrepte către o educație centrată pe copil, individualizată. Metodologia de evaluare, atât pentru copii/elevi, cât și pentru cadrele didactice s-a schimbat tocmai pentru a da greutate criteriilor privind accesul la educație pentru toți copiii/elevii, a celor privind măsurarea progresului școlar și nu a rezultatelor, a celor privind crearea unui mediu deschis și prietenos în școală, gata să primească și să pună în valoare pe fiecare. Evaluarea practică azi de majoritatea cadrelor didactice are, ca prim obiectiv, să surprindă ceea ce știe elevul și nu să-l sancționeze pentru ceea ce nu știe. Pentru moment, criteriile privind rezultatele bune în examene sau concursuri, numărul celor cu rezultate foarte bune prevalează încă, dar, în același timp, s-au făcut pași pentru schimbarea acestei abordări.

Sistemul devine, pe zi ce trece, din ce în ce mai deschis, iar criteriile școlii incluzive (ex.: numărul copiilor/elevilor care au fost sprijiniți să evite abandonul școlar, numărul celor care au fost integrați în învățământul de masă sau al celor care și-au îmbunătățit rezultatele școlare) trebuie să devină la fel de importante ca și cele selective, direct legate de grupul așa-zisilor „aleși”.

În acest context, conducerea Școlii Profesionale Viziru este conștientă de faptul că accesul la educație este interconectat cu incluziunea, anti-discriminarea și desegregarea și că este răspunzător pentru a acționa în consecință.

2. ANALIZA SITUAȚIEI

Organizarea și funcționarea sistemului românesc de educație este reglementată de Legea învățământului nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare. Legea prevede că toți cetățenii români au drept de acces egal la toate nivelurile și formele de educație, indiferent de sex, rasă, naționalitate, afiliere religioasă sau politică, statut social sau economic. Învățământul public este gratuit. Documentele internaționale la care România a aderat, precum și legislația românească, garantează dreptul la educație diferențiată în beneficiul individului, dar și al întregii societăți.

Pentru elevii aparținând minorităților naționale, legea prevede asigurarea învățământului în limba maternă, atunci când e posibil. Curriculumul și Abecedarul pentru minorități sunt similare cu cele utilizate în celelalte școli în care predarea se face în limba română. Pentru minorități mai numeroase, precum ar fi minoritatea maghiară, o rețea importantă de școli este organizată la toate nivelurile de învățământ, cu predare în limba maternă. Pentru minoritățile mai puțin numeroase, unde predarea în limba maternă nu este posibilă din cauza insuficienței resurselor umane, unele dintre discipline sunt predate în limba maternă și altele în limba română. Pentru minoritățile etnice foarte puține, rare, dacă nu se poate asigura organizarea anterior prezentată, cel puțin studiul limbii materne este asigurat. Deși minoritatea romă este semnificativă ca număr, nu a existat până acum o tradiție în predarea în limba romani. În acest sens, în ultimii 20 de ani au avut loc o serie de progrese și dezvoltări curriculare privind acest subiect, existând deja un număr semnificativ de institutori pentru predarea limbii romani, precum și un număr semnificativ de manuale și materiale suport în limba romani.

În România, copiii cu cerințe educațive speciale au acces la educație și se pot înscrie, în funcție de nivelul/gradul de deficiență, în sistemul de învățământ special, în așa numitele școli speciale sau în școli de masă. Elevii cu deficiențe cu grad mediu, severe, profunde sau asociate sunt înscriși în școli speciale. Elevii cu deficiențe ușoare, cu deficiențe de limbaj sau cu un deficit de învățare, cu deficiențe de comportament sau socio-afective sunt integrați în școlile de masă și beneficiază de servicii de sprijin. În funcție de tipul de deficiență, elevii din învățământul special pot să urmeze curriculumul școlii de masă, un curriculum ușor adaptat sau un curriculum specific pentru școlile speciale.

Școlile de masă dezvoltă o serie de servicii de sprijin pentru copiii cu diferite cerințe speciale:

- a. Pentru copiii cu deficiențe de vorbire și cu un deficit de învățare există centrele logopedice interșcolare, cu specialiști care utilizează terapii specifice pentru corectarea și depășirea deficiențelor amintite.
- b. Pentru copiii cu deficiențe de comportament și dificultăți de adaptare există centrele de asistență psihopedagogică, unde consilierii psihopedagogici oferă servicii specifice atât copiilor în situații de risc sau criză, cât și părinților acestora.
- c. Pentru copiii din școlile de masă cu deficiențe identificate și recunoscute (certificate) de către Comisia pentru Protecția Copilului, există servicii de sprijin/cadre didactice itinerante.

Școala Gimnazială Viziru beneficiază de un mediator școlar și de un profesor de sprijin, angajat al CJRAE

2.1. Evoluția măsurilor privind grupurile dezavantajate (copii cu cerințe educative speciale, copii romi, copii din zone/comunități dezavantajate socio-economic)

A. Măsuri legislative;

B. Măsuri privind dezvoltarea instituțională;

C. Programe și Proiecte educaționale specifice.

În ceea ce privește măsurile legislative, se pot menționa:

- a) Schimbări în Legea învățământului privind generalizarea grupeii pregătitoare pentru școală, având în vedere o mai bună pregătire pentru școală și pentru viață a copiilor preșcolari și, implicit, prevenirea abandonului și a eșecului școlar pe traseul școlarizării viitoare (2003);
- b) Schimbări în Legea învățământului privind introducerea programului tip "A doua șansă" și la nivelul învățământului primar;
- c) Ordonanța de urgență nr.96/2002 privind programul social „Cornul și laptele”, care se aplică pentru copiii din grădinițe și învățământul primar și care a fost aprobat prin Legea nr.16/2003;

- d) Hotărârea Guvernului nr. 1488/2004 (cu modificările ulterioare) pentru implementarea programului național de protecție socială „Bani de liceu” pentru elevii care urmează, la cursuri de zi, liceul sau învățământul profesional – școala de arte și meserii și anul de completare, program care constă în acordarea unui sprijin financiar lunar din sume alocate de la bugetul de stat;
- e) Ordinul de ministru nr. 1539/19.07.2007 privind normele de încadrare și de activitate ale mediatorului școlar, persoane care au rolul de a sprijini participarea tuturor copiilor din comunitate la învățământul general obligatoriu, încurajând implicarea părinților în educația copiilor și în viața școlii și facilitând colaborarea dintre familie – comunitate – școală;
- f) Ordinul de ministru nr. 1540 din 19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi;
- g) Ordinul de ministru nr. 1529 din 19.07.2007 privind dezvoltarea problematicei diversității în curriculumul național;

Dintre măsurile privind dezvoltarea instituțională putem aminti:

- a) Elaborarea și dezvoltarea Strategiei Naționale privind Educația Timpurie în vederea îmbunătățirii calității sistemului educațional și pentru a asigura dreptul fiecărui copil la educație și la dezvoltarea la maximum a potențialului propriu;
- b) Revizuirea Planului general de măsuri – anexă a Strategiei Naționale de Îmbunătățire a Situației Romilor, a Planului pentru Incluziune din cadrul Decadei pentru Incluziune a Romilor și armonizarea acestora cu politicile și programele Ministerului Educației în domeniu;
- c) Acordarea de locuri speciale pentru romi în licee și universități (pentru nivelul preuniversitar, măsura a debutat începând cu anul școlar 2000/2001);
- d) Stimularea tinerilor romi pentru a-și continua studiile după bacalaureat și formarea lor ca profesori în comunitățile cu romi, prin cursuri cu frecvență redusă sau învățământ la distanță;

- e) Educație la domiciliu sau în spitale pentru copii/tinerii care, datorită unor probleme medicale, nu pot fi înscriși într-o școală (ei folosesc același curriculum ca și învățământul de masă; profesorii/învățătorii itineranți sunt cei care predau și în învățământul de masă; metodele de lucru utilizate în învățământul de masă pot fi adaptate);
 - f) Elaborarea și adaptarea curriculumului național pentru diferitele tipuri de grupuri dezavantajate și, în plus, elaborarea de auxiliare didactice adecvate pentru elevi și cadrele didactice;
 - g) Acordarea, anuală, de burse școlare pentru elevii din familii dezavantajate socio-economic;
 - h) Acordarea, anual, de rechizite pentru copii/elevii din familii cu venituri reduse;
 - i) Acordarea de subvenții pentru transportul copiilor din zonele dezavantajate.
- În lista programelor și proiectelor educaționale specifice putem menționa:
- a) Programul de reabilitare al școlilor (1998-2002 și 2003-2009), care vizează accesul egal la și asigurarea unei educații de calitate, prin îmbunătățirea condițiilor și a resurselor materiale din școli (program finanțat de Banca Mondială, Fondul Social de Dezvoltare și Guvernul României) prin care s-a reabilitat corpul de clădire A;
 - b) Proiectele PHARE „Acces la educație pentru grupuri dezavantajate” (copii romi, copii din medii socio-economice dezavantajate, copii cu CES integrați în școlile de masă etc.) care au avut în vedere îmbunătățirea accesului la educație și creșterea calității educației la nivelul învățământului preșcolar și al învățământului obligatoriu. Una dintre componentele importante ale acestor proiecte a fost înființarea, în toate cele 36 de județe participante, a unor Centre de Resurse pentru Educație Incluzivă, cu utilizarea resurselor umane din școlile speciale și, astfel, crearea unui instrument important, care să contribuie la integrarea copiilor/tinerilor cu CES în învățământul de masă și, de fapt, a oricărui copil/tânăr care se confruntă cu o nevoie/problemă temporară sau permanentă în timpul procesului educațional (deficiență sau barieră lingvistică, dificultăți de învățare, bariere etnice sau datorate condițiilor socio-economice ale familiei etc.).

3. VIZIUNE, PRIORITĂȚI, OBIECTIVE

Odată cu demararea procesului de pregătire a aderării la Uniunea Europeană, tema incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile, dezavantajate, a devenit o constantă a preocupărilor României, un domeniu în care a fost nevoie de îmbunătățirea cadrului legislativ, reformarea unor instituții sau crearea altora noi. Incluziunea socială, așa cum este definită în documentele europene, este un proces continuu prin care se asigură că orice persoană, indiferent de experiență sau de circumstanțele de viață, reușește să își atingă întregul potențial, proces prin care societățile caută să reducă inegalitatea, să promoveze coeziunea socială și să pună în echilibru drepturile și responsabilitățile individuale. Incluziunea socială asigură accesul grupurilor dezavantajate la oportunități și resurse, un standard de viață și bunăstare considerat a fi normal în societate, precum și participarea la procesul de luare a deciziilor care afectează viața lor de zi cu zi și drepturile lor fundamentale. Pentru o educație incluzivă e nevoie de schimbări majore, sistemice, la nivel de școală și la nivel de clasă, în curriculum și în metodele de predare, în responsabilitățile cadrului didactic, în organizarea școlii și a claselor, în atitudinea cadrelor didactice față de participarea la educație a copiilor din grupurile dezavantajate, în adaptarea materialelor didactice, în modul de alocare al resurselor, în relația școlii cu părinții și comunitatea, în elaborarea și conținutul politicilor publice.

2.1. VIZIUNE

România va deveni o societate informațională bazată pe cunoaștere, al cărui motor de dezvoltare este un sistem educațional în care toți copiii și tinerii vor beneficia de sprijin pentru o educație de calitate, nediscriminatorie, participativă și internaționalizată, care să îi ajute să dobândească setul de competențe necesare pentru:

- o împlinire și dezvoltare personală, prin realizarea propriilor obiective în viață, conform intereselor și aspirațiilor fiecăruia și a dorinței de a învăța pe parcursul întregii vieți;
- o integrare socială și participarea activă în societate, ca cetățean care beneficiază de drepturile fundamentale stipulate de documentele internaționale și care își asumă responsabilități în societate;
- ocuparea unui loc de muncă și participarea la funcționarea și dezvoltarea unei economii durabile.

2.2. SCOPUL PLANULUI DE ACȚIUNE

Scopul planului de acțiune este de a oferi o foaie de parcurs pentru ȘCOALA PROFESIONALĂ VIZIRU, în transformarea procesului instructiv-educativ într-un sistem bazat pe principiile educației incluzive.

2.3. VALORI, PRINCIPII

În implementarea planului de acțiune, ȘCOALA PROFESIONALĂ VIZIRU are în vedere următoarele principii:

1. Egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor reprezintă o valoare universală, proclamată atât de documentele internaționale privind drepturile omului cât și de Constituția României.
2. Asigurarea dreptului la educație de calitate a tuturor copiilor, indiferent de origine etnică, religie, dizabilități, mediu de proveniență, statut social etc.
3. Realizarea unui proces de învățământ care are la bază educația incluzivă este o necesitate pentru a asigura realizarea deplină a potențialului copiilor.
4. Diversitatea etnică și religioasă este o valoare esențială într-un sistem care are la bază educația incluzivă. Identitatea comunităților multietnice este promovată la nivelul școlii, relevanța etnică fiind parte din calitatea educației.
5. Școala este o instituție deschisă, care colaborează cu administrația locală, părinții copiilor și comunitatea în ansamblu. Legătura între școală și comunitatea locală este reflectată în curriculumul la decizia școlii, iar autoritățile locale au responsabilitatea de a susține învățământul.
6. Locul de rezidență, originea etnică, statutul social al părinților, dizabilitatea, religia, sexul etc., nu trebuie să constituie impedimente în accesul la o educație de aceeași calitate cu a celorlalți copii.
7. Pentru creșterea competitivității pe piața muncii, folosirea tehnologiei informaționale și comunicaționale devine o prioritate, contribuind la creșterea calității educației.
8. Educația urmărește socializarea și pregătirea copiilor pentru viață într-o societate democratică. Prin urmare, interacțiunea dintre copiii

provenind din diverse medii sociale reprezintă o valoare care trebuie promovată în educația elevilor.

În acest context, pornind de la viziunea stabilită și de la rezultatele studiului de impact amintit, ȘCOALA PROFESIONALĂ VIZIRU, în colaborare cu alți factori interesați (instituții de specialitate, administrație locală, părinți) și-a propus să acționeze în următoarele domenii prioritare:

1. DESEGREGARE

2. CALITATE ÎN EDUCAȚIE

3. COOPERARE INTERINSTITUȚIONALĂ

Obiectivele Planului de acțiune al ȘCOLII PROFESIONALE VIZIRU pentru asigurarea accesului la educație al grupurilor dezavantajate și promovarea educației incluzive vor fi grupate ținând cont de domeniile de interes mai sus menționate și vor avea în vedere:

DESEGREGARE

Eliminarea segregării și combaterea discriminării pe baze etnice, statut social, dizabilități sau alte criterii care afectează copiii/tinerii proveniți din grupuri dezavantajate, precum și promovarea unei educații incluzive în cadrul sistemului educațional românesc.

CALITATE ÎN EDUCAȚIE

Asigurarea accesului gratuit și nediscriminat al copiilor/tinerilor aparținând grupurilor dezavantajate la învățământul obligatoriu de calitate, inclusiv la educație preșcolară, în sistem public.

Dezvoltarea și aplicarea cu consecvență a unor mecanisme de monitorizare și evaluare formativă a calității procesului de învățământ, valorificând cadrul deja existent (BDNE, ARACIP) și asigurând promovarea unor măsuri care să reflecte diversitatea etnică și culturală.

COOPERARE INTERINSTITUȚIONALĂ

O abordare proactivă, din partea ȘCOLII PROFESIONALE VIZIRU, a problematicii privind grupurile dezavantajate pentru asigurarea coerenței și a complementarității cu alte servicii publice care pot avea influență asupra sistemului educațional – evidența populației, sănătate, social, protecția copilului etc., precum și aplicarea în mod transparent a principiilor „banii urmează copilul”, „serviciile urmează copilul” ș.a.m.d.

3. IDENTIFICAREA GRUPURILOR ȚINTĂ ȘI A FACTORILOR INTERESAȚI

Grupul țintă vizat de acest plan de acțiune include:

- copii preșcolari, elevi și tineri din grupurile dezavantajate, cuprinși în învățământul obligatoriu;
- părinții acestora;
- decidenți și manageri din domeniul educației, sănătății, culturii, protecției copilului, muncii și protecției sociale;

- profesioniști care lucrează în sistemul de învățământ preuniversitar (cadre didactice, consilieri școlari, mediatori școlari etc.);
 - asociații, instituții guvernamentale și neguvernamentale cu responsabilități în domeniu.
- Totodată, au fost identificate următoarele structuri instituționale, publice și private, care pot influența pozitiv sau negativ implementarea planului de acțiune și își pot asuma părți din acest plan.

Factor	Interes/Rolul
Inspectoratul	Asigură funcționarea rețelei școlare preuniversitare, școlarizarea elevilor, încadrarea personalului didactic în școli, îndrumarea și perfecționarea personalului didactic și coordonează bibliotecile școlare.
Școlar Județean	
Casa Corpului Didactic	Asigură perfecționarea cadrelor didactice; Organizează cursuri de formare; Oferă consultanță școlilor prin specialiști cu competențe în diferite domenii de activitate.
Consiliul Județean Ialomița/Prefectura Județului Braila	Au în subordine învățământul special; Includ în structura lor unele servicii sociale a căror colaborare este necesară în evaluarea nevoilor elevilor.
Consiliul Local Viziru	Asigură utilizarea, dezvoltarea și protejarea bazei didactico-materiale din unitățile de învățământ; Includ în structura lor servicii sociale care vor coopera cu unitățile de învățământ în evaluarea nevoilor elevilor și acordă asistență cazurilor sociale.
Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminări în mediul școlar și promovarea interculturalității din unitatea de învățământ	Asigura legislația în vigoare; Colectează date privitoare la elevii din grupurile dezavantajate; Diseminează activitățile desfășurate la nivelul comisiei Derulează activități comune cu toți factorii implicați
Organizații neguvernamentale care activează în domeniul educației	Sprajină implementarea politicilor educaționale; Mobilizează comunitatea în sprijinul politicilor educaționale; Supraveghează modul de implementare al politicilor educaționale.

Agenția Națională pentru Romi	Monitorizează implementarea politicilor publice pentru romi și oferă expertiză de specialitate în această privință.
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului	Monitorizează respectarea drepturilor tuturor copiilor și luarea tuturor măsurilor pentru crearea unei societăți demne pentru copii.
Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap	Coordonează la nivel central activitățile de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu handicap.
Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării	Asigură respectarea dreptului la nondiscriminare.

4. PERIOADA DE IMPLEMENTARE A PLANULUI DE ACȚIUNE

Planul de acțiune are o durată de 4 ani, respectiv pentru perioada 2024 – 2028, având atât priorități și obiective cu caracter permanent, cât și pe termen lung, mediu și scurt.

Domeniu Prioritar 1 – DESEGREGARE

Eliminarea segregării și combaterea discriminării pe baze etnice, statut social, dizabilități sau alte criterii care afectează copiii-tinerii proveniți din grupuri dezavantajate, precum și promovarea unei educații incluzive în cadrul sistemului educațional românesc.

Acțiuni:

- A1. Activități de colectare/analiză a informațiilor/datelor cu privire la situația segregării în unitatea școlară
- A2. Activități de informare/diseminare referitor la segregare/desegregare
- A3. Activități de formare a personalului din unitatea școlară

Acțiunea 1. Activități de colectare/analiză a informațiilor/datelor cu privire la situația segregării în cadrul unității de învățământ

Responsabil:- Comisia de specialitate din unitatea de învățământ		Alte structuri implicate:- ONG-uri	Beneficiari direcți ai activității ISJ, școală Comunitate ONG-uri	Relație cu alte inițiative		
Persoană/poziție: Director adjunct, responsabil comisie						
Activitate	Descriere	Bugetar e/ sursă bugetară	Perioadă	Indicatori	Surse de verificare	Responsabil pentru monitorizare și evaluare
1. Formarea unui grup de lucru pentru elaborarea unei modalități de colectare și analiză a datelor	Grupul de lucru va include membrii comisiei de specialitate din unitatea de învățământ și reprezentanți ai ONG-urilor părinților, compartimentului secretariat.	-	M1	- grup de lucru format	- procese verbale, documente înființare	Director unitate de învățământ
2.	Compartimentul secretariat, pe baza datelor	Secretariat	- semestrial, începând cu M2	- baza de date	SIIR	ISJ Braila

Completarea și actualizarea datelor la nivelul școlii	prezentate de comisie, introduce în sistemul informatizat SIIR , date care reflectă situația segregării și evoluția procesului desegregării conform itemilor definiți.			completată și funcțională		Conducerea școlii
Acțiunea 2. Activități de informare/difuzare referitor la segregare/desegregare						
Responsabil:Structură instituțională: Comisia de specialitate din unitatea de învățământ	Alte structur i implica te:	Beneficiari direcți ai activității- comunități- școli- personal didactic- managerii școlii		Relație cu alte inițiative		
Persoană/ poziție: Director adjunct	- ISJ Braila -unitatea școlară - ONG-uri -mass media	- publicul larg				

Activitate	Descriere	Bugetar e/sursă bugetar ă	Perioadă	Indicatori	Surse	Responsabil pentru M&E
1. Informare cu privire la cadrul normativ referitor la diversitate, non-discriminare, desegregare	Notificare/ ordine transmise de către ISJ Braila către școală. Organizarea de dezbateri la nivelul de școli cu factorii interesați	-	- martie	- Notificare/ord ine transmise în unitatea de învățământ- Ac cesul factorilor interesați la această informație- Nu mărul activităților de informare	- Site-ul școlii	ISJ Braila ONG-uri
2. Diseminare studiu de impact, învățământ va face plan de acțiune privind prevenirea segregării	Comisia din unitatea de studiu impact, învățământ va face cunoscut aceste documente diversilor actori implicați în actul educațional	-	- octombrie – noiembrie (studiu impact)- martie – aprilie (plan acțiune)	- documente pe site- note de informare transmise la ISJ	- site-ul școlii	ISJ Braila
3. Campanii de	Inițierea unor campanii	Comisi	periodic	-număr	- site-ul școlii, ONG-	ISJ Braila

prevenire a discriminării și promovare a diversității și a principiilor de incluziune în sistemul educațional	de profil	a din unitatea de învățământ, ONG-uri		campanii-număr persoane informate-număr documente distribuite-aprecierea beneficiarilor	uri- documente de campanie elaborate	
Acțiunea 3. Activități de formare a personalului din învățământ						
Responsabili:- CCD, ISJ	Alte structuri implicate; ONG-uri;	Beneficiari direcți ai activității- Personal didactic-studenți- elevi- părinți	Relație cu alte inițiative			
Persoană/ poziție		Bug etare	Perioadă	Indicato ri	Surse de verificare	Responsabil pentru M&E
Activitate	Descriere	sursă buget				
	Introducerea în planurile de învățământ ale DPPD a unor module de educație incluzivă, de nediscriminare, promovarea diversității, desegregare,		octombrie	module incluse în formarea inițială a cadrelor didactice nr de cadre didactice beneficiare	-curriculum-ul universităților-site și universități-suplimentul la diplome de licență	- ONG-uri Universități
1. Introducerea în formarea inițială a unui modul referitor la diversitate, educație incluzivă, nediscriminare, desegregare						

2. Dezvoltarea/acre diareacursurilor/m odurilor de formare continuă pe tematica educației incluzive pentru cadre didactice și manageri școlari	Dezvoltarea unei școli incluzive este determinată în bună parte de cadrele didactice și managerii școlari. Formarea acestora în domeniul educației incluzive este un prim pas în transformarea școlii.	cost uri	octombrie	cursuri, mo duri acredita te și implem entate număr de cadre did actice for mate	-oferta CCD-oferta CJRAE-site portofolii cursanți	CCD, CJRAE, ISJ, ONG
				-număr de manageri școlari for mați		

Domeniu Prioritar 2 – CALITATE ÎN EDUCAȚIE

Asigurarea accesului gratuit și nediscriminat al copiilor/tinerilor aparținând grupurilor dezavantajate la învățământul obligatoriu de calitate, inclusiv la educație preșcolară, în sistem public.

Acțiuni:

- A1. Dezvoltarea unui sistem de culegere a datelor în vederea recenzării tuturor copiilor de vârstă preșcolară și școlară
- A2. Stabilirea și extinderea (ca nivel de vârstă, arie, serviciu nou)/promovarea/mediatizarea setului de programe de sprijin (care se adresează nevoilor fiecărui copil)
- A3. Participarea comunității locale la activități și programe de îmbunătățire a accesului gratuit și nediscriminatoriu al copiilor din grupuri dezavantajate la învățământ obligatoriu, în sistemul public.

Acțiunea 1. Dezvoltarea unui sistem de culegere a datelor în vederea recenzării tuturor copiilor de vârstă preșcolară și școlară.

Acțiunea 1. Dezvoltarea unui sistem de culegere a datelor în vederea recenzării tuturor copiilor de vârstă preșcolară și școlară.		Beneficiari direcți ai activității – unitățile școlare (întocmirea planului de școlarizare, resurse umane etc.)		Relație cu alte inițiative- SIIR, INSTITUTUL DE STATISTICĂ	
Responsabil:- Structură instituțională: Comisia din unitatea de învățământ- Persoană/poziție: Director adjunct	Descriere	Bugetare/s ursă bugetară	Perioadă	Indicatori	Surse de verificare
Activitate					Responsabil pentru M&E

1. Instituirea și implementarea unui sistem de recenzare a copiilor (de vârstă preșcolară și școlară), cuprinși și necuprinși în sistemul de învățământ.	Este necesară elaborarea unui instrument (formular) de recenzare la nivelul școlii - fișa de recensământ.	-	Octombrie- noiembrie - anual	Nr. de copii recenzați: preșcolari copii de vârstă școlară	Liste copii înscrși- Rapoarte din sistem- Recensământ anual.	- SIIR- ISI informatizare- Unitate de învățământ / Mediatorul școlar/ cadre didactice- Responsabil compartiment rețea școlară/ Responsabil resurse umane
2. Crearea și utilizarea unor instrumente de identificare, evaluare a nevoilor educaționale, socio-culturale și a	Elaborarea și aplicarea unor instrumente (cu participarea cadrelor didactice + asistenților sociali + educaționali,	-	- aprilie- iulie 2022- elaborare instrumente, testare- Aplicare anuală mai - iunie- Actualizarea ori de	- Număr de instrumente aplicate- Timp de reacție în elaborarea	- Set de instrumente.- Rapoarte periodice.- Revizuirile anuale ale	Director unitate școlară Primar CJRAE

riscurilor aferente populației dezavantajate de vârstă școlară și preșcolară.	mediatori școlari și alți actori relevanți). Monitorizarea evoluției cazurilor identificate. Activități ale echipelor mixte – reprezentant primărie/asistent social, cadre didactice/mediator școlar.		câte ori este nevoie	unor situații statistice privind populația	instrumentelor.	
Acțiunea 2. Stabilirea și extinderea (ca nivel de vârstă, arie, serviciu nou)/promovarea/mediatizarea setului de programe de sprijin (care se adresează nevoilor fiecărui copil)						
Responsabil:- Structură instituțională: Comisiile de specialitate din unitatea de învățământ - Persoană/poziție: Director, director adjunct	Alte structuri implicate:- CJRAE - DGASPC - ONG-uri	Beneficiari direcți ai activității – copiii și părinții	Relație cu alte inițiative			
Activitate	Descriere	Bugetare/sursă bugetară	Perioadă		Indicatori	Surse de verificare

I. Inventarierea	Identificarea		Iunie – august	Lista cu serviciile existente	Liste centralizate-
serviciilor existente	și corelarea măsurilor / serviciilor oferite de diferite instituții, agenții naționale sau locale, ONG-uri, prin consultare și documentare			Raport asupra corelării măsurilor	

2. Identificarea precisă a nevoilor de servicii de sprijin	Colectarea de informații care descriu tipurile de servicii necesare și identificarea potențialilor beneficiari. Colaborare interinstituțională la nivel local – școală, DGASPC, Primărie	Resurse umane existente	septembrie – octombrie	Nr de beneficiari potențiali (cu nevoile identificate)	beneficiarilor potențiali de servicii

3. Extinderea serviciilor	Stabilirea de măsuri necesare și sprijin material (după nevoile identificate). Dezvoltarea de eventuale noi servicii.	-	Annual	Nr de servicii create	Acoperirea bugetară a nevoilor identificate- Lista servicii oferite- potențiali
Acțiunea 3. Participarea comunității locale la activități și programe de îmbunătățire a accesului nediscriminatoriu al copiilor din grupuri dezavantajate la învățământ obligatoriu, în sistemul public.					
Responsabil:- Structură instituțională: Comisia din unitatea de învățământ- Persoană/poziție: Director, director adjunct		Alte structuri implicate:- APL- ONG- mass-media- biserică	Beneficiari direcți ai activității- Comunitatea locală- Părinți și copii	Relație cu alte inițiative-	

		- poliție - agenți economici Alte structuri la nivel județean și local etc.				
Activitate	Descriere	Bugetare/sursă bugetară	Perioadă	Indicatori	Surse de verificare	Responsabili pentru M&E
1. Adaptarea strategiilor de stimulare și a participării comunității locale la îmbunătățirea accesului la o educație de calitate.	Particularizarea activităților din strategie pentru nevoile identificate. Promovarea unor programe de educație parentală la nivel local, precum și a activităților/proiectelor care vizează cooperarea școală-familie, școală-comunitate	Resurse umane	Februarie – iunie –	- Documentul de strategie elaborat.	- Aprobare document ISI	
3. Implementarea strategiei de stimulare și	Derularea de activități conform strategiei. Monitorizarea	-	Iunie Semestrial	- Reflectare cazuri de succes în comunitate	- Documentele elaborate- Rapoarte de monitorizare-	Directorii unității de

mediatizare a participării comunității	activităților. Asigurarea vizibilității tuturor evenimentelor de acest gen pe site-ul școlii.				Procese verbale ale întâlnirilor- prezență	Învățăământ
--	---	--	--	--	---	-------------

Domeniu Prioritar 3 – COOPERARE INTERINSTITUȚIONALĂ

O abordare proactivă, din partea Ministerului Educației, a problematicii privind grupurile dezavantajate pentru asigurarea coerenței și a complementarității cu alte servicii publice care pot avea influență asupra sistemului educațional – evidența populației, sănătate, social, protecția copilului etc., precum și aplicarea în mod transparent a principiilor „banii urmează copilul”, „serviciile urmează copilul” ș.a.m.d.

Acțiuni:

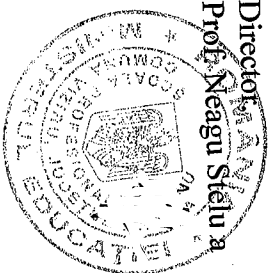
- A1. Identificarea și diagnosticarea nevoilor privind sprijinul și cooperare interinstituțională pentru o educație de calitate/incluzivă
A2. Elaborarea unui set de proceduri standard cu privire la colaborarea eficientă interinstituțională: evidența populației (înscririle la școală, semnalarea copiilor în situație de risc (abandonului familial, exploatarea muncii copiilor, delincvență juvenilă) – în vederea asigurării accesului egal la educație a grupurilor vulnerabile și oferirea de servicii sociale integrate

Acțiunea 1. Identificarea și diagnosticarea nevoilor privind sprijinul și cooperare interinstituțională pentru o educație de calitate/incluzivă						
Responsabil: Responsabil: - Comisia din unitatea de învățământ - Persoană/poziție: Director, director adjunct	Alte structuri implicate: - Vizitu, Primăria, Biserica	- Poliția com ONG-uri	Beneficiari direcți ai activității ISJ Școala	Relație cu alte inițiative – Recomandările ONU cu privire la protecția drepturilor copilului	Indicatori	Surse de Responsabil
Activitate	Descriere	Bugetare/sursă	Perioadă	Indicatori	Surse de	Responsabil

		bugetară					
1. Colectare date și informații despre grupurile vulnerabile	Constituirea unei baze de date comune despre grupuri dezavantajate, la nivelul școlii, disponibilă permanent pentru instituții partenere.	-	permanent	-	existența bazei de date-indicatorii primari, secundari, terțiari ai incluziunii sociale.	Baza de date	ISJ
2. Prelucrarea și analiza datelor	Elaborare de rapoarte periodice cu relevanță pentru sistemul educațional.	-	periodic	-	Indicatorii primari, secundari, terțiari ai incluziunii sociale.	Rapoarte generate	ISJ
3. Stabilirea unui set de recomandări privind cooperarea interinstituțională pentru fiecare parte interesată	Vor decurge responsabilități, acțiuni, pentru fiecare instituție implicată, ținând cont de interesul primordial al copilului.	-	lunie – decembrie	-	responsabilități (acțiuni, pentru fiecare instituție implicată)	Atribuțiile instituțiilor	ISJ

Director
Prof. Neagu Stelu a

Anexe

Indicatori segregare

1. Școala apreciază diversitatea, prin politicile și activitățile sale, prin materialele expuse? Diversitatea se reflectă inclusiv în elaborarea Curriculumului la decizia școlii (CDS) și organizarea activităților extracurriculare?
2. Este promovată și încurajată activ reprezentarea copiilor și părinților din grupurile dezavantajate în structurile consultative, cum ar fi: consiliile părinților și ale elevilor?
3. Școala oferă elevilor romi exemple de modele pozitive, prin numirea unor cadre didactice de etnie romă și/sau prin invitarea regulată a cetățenilor romi să participe la activitățile școlii?
4. În sălile de clasă cu aranjament liniar, dispunerea elevilor în bănci se schimbă în mod regulat astfel încât niciun grup de copii să nu stea mereu în spatele clasei?
5. Activitățile de predare-învățare includ activități de lucru în grupuri, în cadrul cărora copiii din grupurile dezavantajate și ceilalți copii lucrează împreună?
6. Mediatorul școlar și personalul didactic lucrează împreună cu familiile, pentru a încuraja înscrierea la timp a copiilor la școală?
7. Mediatorul școlar informează școala în legătură cu cazurile de întârziere a înscrierii la școală?
8. Școala are în vedere eventualitatea unor înscrieri întârziate și dispune de planuri pentru aceste situații, astfel încât să evite segregarea?
9. Școala a stabilit proceduri disciplinare clare pentru a răspunde la orice comportament discriminatoriu din partea angajaților sau a elevilor săi?
10. Școala are o politică clară împotriva intoleranței și discriminării îndreptate împotriva elevilor?
11. Elevii cunosc această politică și sunt implicați în procesul anual de analiză și revizuire a acesteia?
12. Informațiile sunt colectate din numeroase surse (de exemplu, de la părinți, mediatori, elevi), pentru a se asigura efectuarea unor evaluări precise?
13. Se monitorizează frecvența elevilor, ținându-se cont de etnie și gen?
14. Se investighează și se verifică întotdeauna motivele absențelor?
15. Există un sistem de avertizare și un set de proceduri aplicabile în cazul copiilor care sunt pe punctul de a abandona școala?
16. Se investighează și se verifică întotdeauna motivele pentru care elevii abandonează școala?
17. Există o strategie clară pentru sprijinirea elevilor nou-înscrși sau înscriși temporar în clasă și la școală, strategie care include un sistem de îndrumare a elevului de către un cadru didactic sau un coleg?
18. Cadrele didactice monitorizează și verifică sistematic rezultatele elevilor?
19. Cadrele didactice urmăresc progresul individual al elevului și compară performanța proiectată cu cea reală?
20. Se elaborează planuri de acțiune care includ obiective stabilite cu referire la zonele de intervenție identificate în urma analizării rezultatelor elevului?
21. Cadrele didactice, elevii și părinții sunt cu toții implicați în stabilirea următoarelor etape și obiective ale planului de acțiune?
22. Rezultatele evaluării sunt analizate pentru a permite comparații între progresul individual al elevilor din grupurile dezavantajate și rata medie a progresului?
23. Se analizează evoluția școlară a elevilor din grupurile dezavantajate pentru a stabili progresul pe termen lung?
24. Programele de educație remedială sunt la dispoziția elevilor care au nevoie de ele?

25. Cadrele didactice au acces la echipamentele din dotarea școlii, necesare activității de predare?
26. Toate cadrele didactice au beneficiat de cursuri de formare pentru a lucra cu grupuri de elevi mixte din punct de vedere al abilităților copiilor?
27. Toate cadrele didactice au beneficiat de cursuri de formare despre cum să lucreze cu elevi care au limba maternă alta decât limba română?
28. Toate cadrele didactice și mediatorul școlar au fost instruiți cum să abordeze situațiile în care apare intoleranța, dacă se confruntă cu astfel de situații?
29. Toate cadrele didactice au beneficiat de formare privind istoria și cultura romilor?
30. Școala are cărți și alte resurse educaționale referitoare la istoria și cultura diverselor etnii, inclusiv cea romă, care pot fi puse la dispoziția cadrelor didactice?
31. Școala angajează un mediator școlar, vorbitor al limbii/cunoscător al comunității locale?
32. Școala angajează un consilier școlar cunoscător al comunității locale?
33. Sunt disponibile și se folosesc, la nevoie, resurse umane care-i pot sprijini pe profesori și ajuta pe elevi (cum ar fi, profesorii de sprijin sau asistenții la clasă)?
34. Profesori de limba romani sau asistenți care vorbesc limba romani sunt disponibili când este necesar, pentru a-i asista pe profesori și pe elevi?
35. Profesori noi, fără experiență, primesc sprijin sau mentorat din partea colegilor cu mai multă experiență?
36. Materialele didactice oglindesc toate etnile reprezentate în școală?
37. Materialele curriculare/resursele școlii oferă imagini pozitive despre toate etnile, inclusiv despre cea romă, și conțin informații corecte privind istoria și cultura acestora?
38. Produsele rezultate din activitatea tuturor elevilor sunt expuse în toate clasele? Desenele sau imaginile din sala de clasă ilustrează toate etnile reprezentate în școală/comunitate?
39. Toți elevii au acces egal la cărți, manuale și la celelalte materiale didactice disponibile?
40. Școala poate oferi articole de bază, precum hârtie, obiecte de scris, creioane etc. elevilor care nu au aceste materiale?
41. La intrarea în școală există expuse semne și materiale vizibile, scrise în limbile corespunzătoare, prin care se urează bun-venit tuturor vizitatorilor, indiferent de grupul etnic din care provin?
42. Părinții elevilor din grupuri dezavantajate sunt implicați în anumite aspecte ale vieții școlare, inclusiv în comitetele de părinți, în activitățile extrașcolare și în cele organizate în școală?
43. Reprezentanții comunităților etnice sunt invitați în mod regulat la școală și sunt implicați în activități prin care se oferă informații despre istoria, cultura și tradițiile lor?
44. Cadrele didactice și elevii cunosc cultura și stilul de viață al comunităților etnice locale? Acestea sunt respectate și sărbătorite în cadrul școlii?
45. Anual se realizează sondaje de opinie pentru a afla dacă elevii și părinții elevilor din grupuri dezavantajate se simt respectați și apreciați de către personalul școlii?
46. Personalul și mediatorii relaționează cu părinții prin întâlniri față în față și/sau prin scrisori redactate într-o manieră accesibilă? Progresele înregistrate de elevi pot fi, la nevoie, redată printr-un raport verbal sau scris?
47. Informațiile despre școală sunt ușor accesibile elevilor/părinților și sunt prezentate într-o formă ușor de înțeles?

48. Atât părinții, cât și elevii dispun de posibilități formale și informale de a discuta cu directorul școlii și cu cadrele didactice anumite probleme care îi preocupă?
49. Există întâlniri frecvente ale personalului didactic sau ale părinților cu mediatorul școlar, în cadrul cărora se discută probleme sesizate de acesta?
50. Există diverse canale prin care elevii și părinții își pot face cunoscute problemele, în mod confidențial?
51. Toți părinții știu că școala are obligația legală de a furniza un mediu în care toți copiii învață împreună?
52. Există un set de proceduri aprobate, de exemplu, trecerea în revistă a întâlnirilor cu părinții și elevii, pentru a verifica dacă problemele ridicate au fost abordate într-o manieră satisfăcătoare?
53. Conducerea școlii a stabilit legături și se consultă în mod regulat cu autoritățile locale, ONG-uri și alte instituții care pot sprijini eforturile școlii de a răspunde nevoilor elevilor din grupurile dezavantajate, inclusiv celor de etnie romă?
54. Conducerea școlii caută în mod activ să obțină sprijin pentru activitatea școlii și pentru a răspunde unor nevoi mai largi de consiliere a elevilor din grupurile dezavantajate, inclusiv celor de etnie romă?
55. Conducerea școlii promovează în mod activ succesele instituției și face eforturi pentru a spori reputația acesteia?
56. Conducerea școlii este pregătită să își asume un rol de lider în ceea ce privește apărarea drepturilor copiilor și să aibă o reacție proactivă dacă au loc incidente discriminatorii în afara școlii?

Indicatori pentru identificarea și analiza inițială a cazurilor de segregare școlară

1. Care este numărul de elevi romi înscriși în școală? Ce procent reprezintă aceștia din totalul celor înscriși?
2. Există în comunitate copii de vârstă școlară care nu sunt înscriși la școală? Care este numărul acestora?
3. Elevii din grupurile dezavantajate (inclusiv romi) sunt repartizați în toate clasele și ani de studiu în mod aleatoriu și nu în funcție de abilitățile lor sau de rezultatele școlare?
4. În cazul în care elevii din grupurile dezavantajate (inclusiv romi) sunt separați fizic în grupe/clase/clădiri/alte facilități în cadrul unității școlare, care este distanța dintre grupe/clase/clădiri/alte facilități și comunitatea de romi?
5. În cazul în care în școală sunt înscriși doar elevi romi, la ce distanță se află această școală față de cea mai apropiată școală mixtă? Există un drum public de acces spre școala mixtă? Dar mijloc de transport școlar sau public?
6. Care este procentul absolvenților clasei a VIII-a care au promovat examenul de capacitate în anul școlar anterior? Dar în ultimii 3 ani?
7. Care este rata repetenției în ultimul an școlar?
8. Care este rata participării la concursuri județene și naționale (inclusiv olimpiade)?
9. Toate cadrele didactice sunt calificate sau în curs de calificare? Care este procentul personalului ne calificat în personalul școlii?
10. De cât timp școala are cadre didactice ne calificate?
11. Personalul calificat din școală face naveta?
12. În școală lucrează un mediator școlar? Dar un consilier școlar?
13. Cum fluctuează personalul didactic în școală?
14. Toate sălile de clasă sunt încălzite atunci când este frig afară? Toate sălile de clasă sunt bine luminate? Există săli de clasă care nu dispun de sursă naturală de lumină?
15. În toate sălile de clasă se face curățenie în mod regulat?
16. Există clase supraaglomerate? Care este suprafața în mp per elev?
17. Care este starea mobilierului? Băncile și scaunele elevilor pot fi astfel aranjate încât să se lucreze în cerc, pe perechi sau în grupuri?

18. Toți elevii au acces la WC-uri curate și la apă de spălat?
19. Școala dispune de o bibliotecă? De câte volume dispune aceasta?
20. Școala dispune de sală/teren de sport amenajată/amenajat?
21. Școala dispune de laboratoare și de echipamente specifice? Elevii au acces la aceste echipamente? Care este numărul de copii per calculator?
22. Rezultatele evaluării sunt analizate pentru a permite comparații între progresul individual al elevilor din grupurile dezavantajate și rata medie a progresului?
23. Se analizează evoluția școlară a elevilor din grupurile dezavantajate pentru a stabili progresul pe termen lung?
24. Programele de educație remedială sunt la dispoziția elevilor care au nevoie de ele?
25. Cadrele didactice au acces la echipamentele din dotarea școlii, necesare activității de predare?
26. Toate cadrele didactice au beneficiat de cursuri de formare pentru a lucra cu grupuri de elevi mixte din punct de vedere al abilităților copiilor?
27. Toate cadrele didactice au beneficiat de cursuri de formare despre cum să lucreze cu elevi care au limba maternă alta decât limba română?
28. Toate cadrele didactice și mediatorul școlar au fost instruiți cum să abordeze situațiile în care apare intoleranța, dacă se confruntă cu astfel de situații?
29. Toate cadrele didactice au beneficiat de formare privind istoria și cultura romilor?
30. Școala are cărți și alte resurse educaționale referitoare la istoria și cultura diverselor etnii, inclusiv cea romă, care pot fi puse la dispoziția cadrelor didactice?
31. Școala angajează un mediator școlar, vorbitor al limbii/cunoscător al comunității locale?
32. Școala angajează un consilier școlar cunoscător al comunității locale?
33. Sunt disponibile și se folosesc, la nevoie, resurse umane care-i pot sprijini pe profesori și ajuta pe elevi (cum ar fi, profesori de sprijin sau asistenți la clasă)?
34. Profesorii de limba romani sau asistenți care vorbesc limba romani sunt disponibili când este necesar, pentru a-i asista pe profesori și pe elevi?
35. Profesorii noi, fără experiență, primesc sprijin sau mentorat din partea colegilor cu mai multă experiență?
36. Materialele didactice oglindesc toate etniile reprezentate în școală?
37. Materialele curriculare/resursele școlii oferă imagini pozitive despre toate etniile, inclusiv despre cea romă, și conțin informații corecte privind istoria și cultura acestora?
38. Produsele rezultate din activitatea tuturor elevilor sunt expuse în toate clasele? Desenele sau imaginile din sala de clasă ilustrează toate etniile reprezentate în școală/comunitate?
39. Toți elevii au acces egal la cărți, manuale și la celelalte materiale didactice disponibile?
40. Școala poate oferi articole de bază, precum hârtie, obiecte de scris, creioane etc. elevilor care nu au aceste materiale?
41. La intrarea în școală există expuse semne și materiale vizibile, scrise în limbile corespunzătoare, prin care se urează bun-venit tuturor vizitatorilor, indiferent de grupul etnic din care provin?
42. Părinții elevilor din grupuri dezavantajate sunt implicați în anumite aspecte ale vieții școlare, inclusiv în comitetele de părinți, în activitățile extrașcolare și în cele organizate în școală?
43. Reprezentanții comunităților etnice sunt invitați în mod regulat la școală și sunt implicați în activități prin care se oferă informații despre istoria, cultura și tradițiile lor?

44. Cadrele didactice și elevii cunosc cultura și stilul de viață al comunităților etnice locale? Acestea sunt respectate și sărbătorite în cadrul școlii?
45. Anual se realizează sondaje de opinie pentru a afla dacă elevii și părinții elevilor din grupuri dezavantajate se simt respectați și apreciați de către personalul școlii?
46. Personalul și mediatorii relaționează cu părinții prin întâlniri față în față și/sau prin scrisori redactate într-o manieră accesibilă? Progresele înregistrate de elevi pot fi, la nevoie, redată printr-un raport verbal sau scris?
47. Informațiile despre școală sunt ușor accesibile elevilor/părinților și sunt prezentate într-o formă ușor de înțeles?
48. Atât părinții, cât și elevii dispun de posibilități formale și informale de a discuta cu directorul școlii și cu cadrele didactice anumite probleme care îi preocupă?
49. Există întâlniri frecvente ale personalului didactic sau ale părinților cu mediatorul școlar, în cadrul cărora se discută probleme sesizate de acesta?
50. Există diverse canale prin care elevii și părinții își pot face cunoscute problemele, în mod confidențial?
51. Toți părinții știu că școala are obligația legală de a furniza un mediu în care toți copiii învață împreună?
52. Există un set de proceduri aprobate, de exemplu, trecerea în revistă a întâlnirilor cu părinții și elevii, pentru a verifica dacă problemele ridicate au fost abordate într-o manieră satisfăcătoare?
53. Conducerea școlii a stabilit legături și se consultă în mod regulat cu autoritățile locale, ONG-uri și alte instituții care pot sprijini eforturile școlii de a răspunde nevoilor elevilor din grupurile dezavantajate, inclusiv celor de etnie romă?
54. Conducerea școlii caută în mod activ să obțină sprijin pentru activitatea școlii și pentru a răspunde unor nevoi mai largi de consiliere a elevilor din grupurile dezavantajate, inclusiv celor de etnie romă?
55. Conducerea școlii promovează în mod activ succesele instituției și face eforturi pentru a spori reputația acesteia?
56. Conducerea școlii este pregătită să își asume un rol de lider în ceea ce privește apărarea drepturilor copiilor și să aibă o reacție proactivă dacă au loc incidente discriminatorii în afara școlii?